

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2022. december 22.*

„Előzetes döntéshozatal – Uniós polgárság – EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk –
Valamely tagállamhoz harmadik állam által intézett, olyan uniós polgár kiadatására vonatkozó
kérelem, aki egy másik tagállam állampolgára és az első tagállamban élt a szabad mozgáshoz való
jogával – Szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából történő kiadatás iránti kérelem –
Csak a saját állampolgárokra vonatkozó kiadatási tilalom – A szabad mozgás korlátozása –
A büntetlenség megelőzésén alapuló igazolás – Arányosság”

A C-237/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet
az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbbbíróság, Németország) a Bírósághoz
2021. április 13-án érkezett, 2021. április 9-i határozatával terjesztett elő az

S. M.

kiadatásával kapcsolatban,

a **Generalstaatsanwaltschaft München**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, K. Jürimäe (előadó),
E. Regan, P. G. Xuereb és L. S. Rossi tanácselnökök, M. Ilešič, I. Jarukaitis, A. Kumin,
N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele, J. Passer és O. Spineanu-Matei bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. április 26-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Generalstaatsanwaltschaft München képviselőjében J. Ettenhofer, és F. Halabi,
meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a német kormány képviselőjében J. Möller és M. Hellmann, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében A. Edelmannová, M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviselőjében L. Aguilera Ruiz, meghatalmazotti minőségben,
- a horvát kormány képviselőjében G. Vidović Mesarek, meghatalmazotti minőségben,
- a litván kormány képviselőjében K. Dieninis és R. Dzikovič, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Baumgart, S. Grünheid és H. Leupold, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. július 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18. és az EUMSZ 21. cikk értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a bosznia-hercegovinai hatóságok által a horvát, bosznia-hercegovinai és szerb állampolgár S. M. tekintetében szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából a Németországi Szövetségi Köztársaság hatóságaihoz intézett kiadatási kérelem keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az európai kiadatási egyezmény

- 3 Az 1957. december 13-án Párizsban aláírt európai kiadatási egyezmény (a továbbiakban: európai kiadatási egyezmény; kihirdette: az 1994. évi XVIII. törvény) 1. cikke így rendelkezik:
„A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy az ebben az Egyezményben megállapított rendelkezések és feltételek szerint kiadják egymásnak azokat a személyeket, akik ellen a megkereső Fél igazságügyi hatóságai büntetőeljárást folytatnak, vagy akiknek az említett hatóságok a körözését rendelték el büntető ítélet vagy biztonsági intézkedés végrehajtása végett.”
- 4 Ezen egyezménynek a „Saját állampolgár kiadatása” című 6. cikke előírja:
„(1) a) A Szerződő Félnek jogában áll saját állampolgárának kiadatását megtagadni.
b) Mindegyik Szerződő Fél az aláírással vagy a megerősítési, illetve csatlakozási okirat letétbe helyezésével egyidejűleg tett nyilatkozatában meghatározhatja a maga részéről a jelen Egyezmény rendelkezései szerinti »állampolgár« kifejezést.

c) Az állampolgárságot a kiadatasra vonatkozó döntés időpontja szerint kell értékelni. [...]

2) Ha a megkeresett Fél nem adja ki saját állampolgárát, a megkereső Fél kérésére saját illetékes hatóságai elé terjeszti az ügyet avégett, hogy ha szükségesnek tartják, eljárást folytassanak le. E célból költségmentesen és a 12. Cikk (1) bekezdésében előírt módon meg kell küldeni a bűncselekményre vonatkozó ügyiratokat, adatokat és tárgyakat. A megkereső Felet tájékoztatni kell a kérelmének eredményéről.”

- 5 A Németországi Szövetségi Köztársaság a megerősítési okirat 1976. október 2-án történt letétbe helyezésekor az európai kiadatasi egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a következő nyilatkozatot tette:

„A német állampolgárok Németországi Szövetségi Köztársaságból egy külföldi országba történő kiadatását tiltja az [1949. május 23-i Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye; BGBl 1949 I, 1. o.)] 16. cikke (2) bekezdésének első mondata, ezért az ilyen kiadatást minden esetben meg kell tagadni.

Az »állampolgár« európai kiadatasi egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett fogalma a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye 116. cikkének (1) bekezdése értelmében vett valamennyi németre kiterjed.”

Az elítélt személyek átszállításáról szóló egyezmény

- 6 Az elítélt személyek átszállításáról szóló, 1983. március 21-i európai tanácsi egyezmény (kihirdette: a 1994. évi XX. törvény; a továbbiakban: az elítélt személyek átszállításáról szóló egyezmény) 2. cikke alapján az ezen egyezmény egyik részes állama (az Ítélező Állam) területén elítélt személy a kiszabott büntetés letöltése céljából a származás szerinti ország (a Végrehajtó Állam) területére átszállítható. Ennek során az említett egyezmény 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében az Ítélező Államban kiszabott büntetés helyébe a Végrehajtó Államban az ugyanolyan bűncselekmény elkövetéséért kiszabható büntetés léptethető.
- 7 Ugyanezen egyezmény harmadik preambulumbekzdése szerint az ilyen átszállítás célja többek között az elítélt személyek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, lehetővé téve, hogy a bűncselekmény elkövetése miatt szabadságuktól megfosztott külföldiek lehetőséget kapjanak büntetésüknek saját társadalmukban való letöltésére.
- 8 Az elítélt személyek átszállításáról szóló egyezmény 1995. november 1-je óta az Európai Unió valamennyi tagállamára nézve kötelező. Ezen egyezmény, amely Bosznia-Hercegovinában is kötelező hatályú, Németországban 1992. február 1-jén lépett hatályba.

A német jog

- 9 A Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye 16. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Német állampolgár nem adható ki külföldre. Törvény ettől eltérő szabályozást állapíthat meg az [Unió] valamely tagállamának vagy valamely nemzetközi bíróságnak történő kiadatás tekintetében, amennyiben a jogállami elvek betartása biztosított.”

- 10 A Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye 116. cikkének (1) bekezdése kimondja:
- „A jelen alaptörvény értelmében – amennyiben törvényi szabályozás másként nem rendelkezik – német az, aki német állampolgársággal rendelkezik vagy német nemzetiségű menekültként, illetve lakóhelyét elhagyni kényszerült személyként vagy annak házastársaként, illetve leszármazójaként a Német Birodalom 1937. december 31-én fennálló határai által körbezárt területre befogadást nyert.”
- 11 Az 1982. december 23-i Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény; BGBl 1982. I, 2071. o.) tényállásra alkalmazandó változata (a továbbiakban: IRG) előírja:
- „Büntetőeljárás keretében jogsegély nyújtható külföldön jogerős ítélettel kiszabott büntetés vagy más szankció végrehajtása formájában [...]”
- 12 Amennyiben a külföldi határozat Németországban történő végrehajtása megengedett, az IRG 54. és 55. §-a értelmében a kiszabott büntetést a német jog szerint ahhoz leginkább hasonlító büntetéssé alakítják át, és a külföldi határozatot végrehajthatóvá nyilvánítják. Az IRG 57. §-ának (1) bekezdése értelmében a büntetés végrehajtását a német ügyészség végzi, „amennyiben az ítélkező állam abba beleegyezik”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 13 A bosznia-hercegovinai hatóságok 2020. november 5-én az európai kiadatási egyezmény alapján a horvát, bosznia-hercegovinai és szerb állampolgársággal rendelkező S. M. kiadását kérték a Németországi Szövetségi Köztársaságtól a Bosanska Krupa-i városi bíróság (Bosznia-Hercegovina) 2017. március 24-i ítéletével hivatali vesztegetés elfogadása miatt kiszabott hat hónap szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából. S. M. házastársával 2017 közepétől Németországban él. Ott dolgozik 2020. május 22. óta, és szabadlábra helyezték, miután ideiglenesen a kiadatási őrizetbe került.
- 14 A német hatóságok tájékoztatták a horvát hatóságokat az S. M. kiadatása iránti kérelemről, azonban e hatóságoktól semmilyen válasz nem érkezett.
- 15 A Generalstaatsanwaltschaft München (müncheni főügyészség, Németország) a 2018. november 13-i Raugevicius ítéletre (C-247/17, a továbbiakban: Raugevicius ítélet, EU:C:2018:898) hivatkozással azt kérte, hogy S. M. kiadását nyilvánítsák elfogadhatatlannak.
- 16 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság, az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság, Németország) szerint a müncheni főügyészség kérelmének megalapozottsága attól függ, hogy az EUMSZ 18. és az EUMSZ 21. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezések előírják az uniós polgár kiadatásának megtagadását, még abban az esetben is, ha a megkeresett tagállam a nemzetközi egyezményekre tekintettel köteles kiadást fogatosítani.
- 17 Az említett bíróság úgy véli, hogy e kérdésre a Raugevicius ítélet nem adott választ, mivel az ítélet alapjául szolgáló ügyben a Finn Köztársaság a vonatkozó nemzetközi egyezmények értelmében jogosult volt arra, hogy a szóban forgó litván állampolgárt ne adja ki az Orosz Föderációnak.

- 18 Hasonlóképpen, a kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet (C-182/15, EU:C:2016:630), a 2018. április 10-i Pisciotti ítélet (C-191/16, EU:C:2018:222) és a 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Ukrajnába történő kiadatás) ítélet (C-398/19, EU:C:2020:1032) alapjául szolgáló ügyekben a szóban forgó konkrét kiadási megállapodások, illetve az európai kiadási egyezmény a megkeresett tagállamra bízva annak eldöntését, hogy több megkereső állam közül melyiknek adja ki a terheltet. Ezen ügyekben a büntetőeljárás alá vont uniós polgár a származási tagállamának átadható lett volna az érintett tagállamok nemzetközi egyezményekből eredő kötelezettségeinek az érintett harmadik országok tekintetében való megsértése nélkül.
- 19 Ezzel szemben a jelen ügyben a Németországi Szövetségi Köztársaság az európai kiadási egyezmény 1. cikkének értelmében Bosznia-Hercegovina vonatkozásában köteles S. M.-et kiadni.
- 20 Az említett rendelkezésnek megfelelően ugyanis a Németországi Szövetségi Köztársaság és Bosznia-Hercegovina viszonyban köteles a megkereső állam igazságügyi hatóságai által büntetés-végrehajtás céljából keresett személyek átadására, feltéve hogy az ezen egyezményben előírt feltételek teljesülnek, és az említett egyezmény egyetlen más rendelkezése sem határoz meg kivételt.
- 21 A jelen esetben teljesülnek az ugyanezen egyezményben S. M. kiadatásához előírt feltételek, és az európai kiadási egyezmény releváns rendelkezései alapján nincs akadálya e kiadatásnak. Közelebbről, az említett kiadatás és az alapjául szolgáló jogi aktusok tiszteletben tartják a Németországi Szövetségi Köztársaságban alkalmazandó nemzetközi jogi minimumkövetelményeket, és nem sértik a kötelező alkotmányos elveket, illetve az alapvető jogok védelmének kötelező szintjét.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint tehát kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a Raugевичius ítéletből eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazható-e az alapeljáráshoz hasonló esetre.
- 23 E tekintetben e bíróság hangsúlyozza, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az egyenlő bánásmód abból eredő hiánya, hogy a megkeresett tagállam állampolgárával ellentétben a megkeresett tagállamtól eltérő tagállam állampolgárságával rendelkező uniós polgár kiadható, az EUMSZ 21. cikkben rögzített, a tagállamok területén a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog korlátozásának minősül.
- 24 Az ilyen korlátozás csak akkor igazolható, ha objektív megfontolásokon alapul, és arányos a megkeresett tagállam által kitűzött jogszerű céllal. A Bíróság e tekintetben elismerte, hogy a bűncselekményt elkövető személyek büntetlenül maradása veszélyének elkerülésére irányuló célkitűzést olyan jogszerű célnak kell tekinteni, amely főszabály szerint igazolhatja az olyan korlátozó intézkedéseket, mint a kiadatás.
- 25 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem terjedt ki arra a kérdésre, hogy a kiadatásnál kevésbé korlátozó intézkedések előírásának szükségessége azzal járhat-e, hogy a megkeresett tagállam megsérti a nemzetközi jogból eredő kötelezettségeit.
- 26 Végül a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a Bosanska Krupa-i városi bíróság által kiszabott szabadságvesztés-büntetés Németországban történő végrehajtása lehetséges. Mivel S. M. eleve német területen tartózkodik, az elítélt személyek átszállításáról szóló egyezmény

– amelyet mind a Németországi Szövetségi Köztársaság, mind Bosznia-Hercegovina megerősített – nem releváns. A büntetés végrehajtását tehát a német jog szabályozza, amely nem követeli meg sem azt, hogy a terhelt német állampolgársággal rendelkezzen, sem pedig azt, hogy a beleegyezését adja. A végrehajtás e módja azonban csak akkor és annyiban lehetséges, amennyiben az ítélkező állam abba beleegyezik. A jelen ügyben ez a körülmény nem áll fenn, mivel a bosznia-hercegovinai hatóságok S. M. kiadatását kérték, nem pedig az említett büntetés német hatóságok általi átvételét.

- 27 E körülmények között határozott úgy az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Megkövetelik-e a [Raugevicius ítéletben] az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk alkalmazásával kapcsolatban rögzített alapelvek a harmadik állam által előterjesztett, valamely uniós polgár büntetés-végrehajtás céljából történő kiadatására irányuló, az [európai kiadási egyezményre] alapított kérelmének elutasítását abban az esetben is, ha a megkeresett tagállam ezen egyezmény alapján a nemzetközi jog értelmében köteles az uniós polgár kiadatására, mivel az „állampolgár” fogalmát [ezen] egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint úgy határozta meg, hogy az csak saját állampolgáira terjed ki, más uniós polgárokra azonban nem?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 28 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezésekkel ellentétes, ha az a tagállam, amelyhez harmadik állam valamely másik tagállam olyan állampolgára szabadságvesztés-büntetésének végrehajtása céljából történő kiadatása iránti kérelmet nyújt be, akinek állandó lakóhelye a megkeresett tagállamban található, amelynek nemzeti joga csak a saját állampolgárainak az Európai Unióból történő kiadatását tiltja, egyúttal a harmadik állam beleegyezéséhez kötve lehetővé teszi az ilyen büntetés végrehajtását a területén, a valamely nemzetközi egyezmény alapján fennálló kötelezettségeinek megfelelően kiadja ezt az uniós polgárt, amennyiben az említett beleegyezés hiányában ténylegesen nem tudja átvenni e büntetés végrehajtását.
- 29 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a Raugevicius ítélet – az alapügyhöz hasonlóan – egy olyan harmadik állam kiadási kérelmére vonatkozott, amellyel az Európai Unió nem kötött kiadási megállapodást. A Bíróság ezen ítélet 45. pontjában kimondta, hogy bár – a tagállami állampolgárok harmadik államok részére történő kiadatására vonatkozó uniós szabályok hiányában – a tagállamok továbbra is jogosultak ilyen szabályokat elfogadni, az említett tagállamok e hatáskörüket kötelesek úgy gyakorolni, hogy tiszteletben tartják az uniós jogot, különösen pedig a hátrányos megkülönböztetés EUMSZ 18. cikkben előírt tilalmát, valamint az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogot.
- 30 Ennélfogva valamelyik tagállam állampolgára, aki uniós polgárként egy másik tagállamban tartózkodik, hivatkozhat az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésére, és a Szerződések tárgyi hatálya alá tartozik az állampolgárságon alapuló megkülönböztetés tilalmának elvét tartalmazó EUMSZ 18. cikk értelmében (2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin [Ukrajnába történő kiadás] ítélet, C-398/19, EU:C:2020:1032, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 31 Az a tény, hogy valamely más, a kiadatás iránt megkeresett tagállamtól eltérő tagállam állampolgára egy harmadik ország – a megkereső állam – állampolgárságával is rendelkezik, nem akadályozhatja meg ezen állampolgárt abban, hogy az uniós polgár jogállásából eredő, különösen az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikkben biztosított jogokra és szabadságokra hivatkozzon. A Bíróság ugyanis többször kimondta, hogy valamely tagállam és egy harmadik ország kettős állampolgársága nem foszthatja meg az érintett személyt e jogoktól és szabadságoktól (lásd ebben az értelemben: Raugėvicius ítélet, 29. pont; 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin [Ukrajnába történő kiadatás] ítélet, C-398/19, EU:C:2020:1032, 32. pont).
- 32 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy S. M., aki többek között horvát állampolgársággal rendelkezik, uniós polgárként gyakorolta az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésében rögzített, a más tagállamban – jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaságban – való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, így helyzete az EUMSZ 18. cikk értelmében a Szerződések alkalmazási körébe tartozik annak ellenére is, hogy a kiadatását kérő harmadik országnak egyaránt állampolgára.
- 33 Másodsor, a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében, amennyiben valamely tagállam kiadatási szabályai – amelyek az alapügyhöz hasonlóan eltérő bánásmódról rendelkeznek a saját állampolgárok és más tagállamok állampolgárai tekintetében – ahhoz vezetnek, hogy a megkeresett állam területén jogszerűen tartózkodó, más tagállambeli állampolgároknak nem biztosítják azt a kiadatás elleni védelmet, amely a saját állampolgárokat megilleti, kihatással lehetnek a más tagállambeli állampolgárok a tagállamok területén történő szabad mozgására és tartózkodására (lásd ebben az értelemben: Raugėvicius ítélet, 28. pont; 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin [Ukrajnába történő kiadatás] ítélet, C-398/19, EU:C:2020:1032, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Ebből következik, hogy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, az abban megjelenő egyenlőtlen bánásmód, hogy engedélyezik valamely uniós polgár kiadatását, aki a megkeresett tagállamtól eltérő tagállam állampolgára, a tagállamok területén történő szabad mozgás és tartózkodás korlátozásának minősül az EUMSZ 21. cikk értelmében véve (Raugėvicius ítélet, 30. pont; 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin [Ukrajnába történő kiadatás] ítélet, C-398/19, EU:C:2020:1032, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Az ilyen korlátozás csupán akkor igazolható, ha objektív megfontolásokon alapul, és a nemzeti jog által jogszerűen megállapított célkitűzéssel arányos (Raugėvicius ítélet, 31. pont; 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin [Ukrajnába történő kiadatás] ítélet, C-398/19, EU:C:2020:1032, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Ebben az összefüggésben a Bíróság elismerte, hogy a bűncselekményt elkövető személyek büntetlenül maradása veszélyének elkerülésére irányuló cél jogszerűnek tekintendő, és igazolhatja az EUMSZ 21. cikkben is szereplőhöz hasonló alapvető szabadságot korlátozó intézkedések alkalmazását, feltéve hogy ez az intézkedés az általa biztosítani kívánt érdekek védelméhez szükséges, és amennyiben e célkitűzések kevésbé korlátozó intézkedésekkel nem érhetők el (Raugėvicius ítélet, 32. pont; 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin [Ukrajnába történő kiadatás] ítélet, C-398/19, EU:C:2020:1032, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 37 E tekintetben, bár a nemzeti jogban biztosított *ne bis in idem* elve akadályozhatja a büntetés végrehajtása céljából történő kiadatás iránti megkeresésben érintett személy valamely tagállam által lefolytatott büntetőeljárás alá vonását, az érintett személy büntetlenül maradásának veszélyét elkerülendő mégis léteznek olyan mechanizmusok a nemzeti jogban és/vagy a nemzetközi jog terén, amelyek lehetővé teszik, hogy ezek a személyek a büntetésüket különösen az állampolgárság szerinti államban töltsék le, növelve ezáltal a büntetés végrehajtását követő társadalmi beilleszkedés esélyét (lásd ebben az értelemben: Rauevicus ítélet, 36. pont).
- 38 Ez vonatkozik különösen az elítélt személyek átszállításáról szóló egyezményre, amelynek valamennyi tagállam részese, és Bosznia-Hercegovina szintűgy. Ez az egyezmény ugyanis lehetővé teszi, hogy az egyezmény egyik részes államának területén elítélt személy az egyezmény 2. cikkének megfelelően kérje, hogy a származása szerinti ország területére szállítsák át a vele szemben kiszabott büntetés letöltése céljából, hiszen ugyanezen egyezmény preambulumbekzdései pontosítják, hogy az átszállítás célja többek között az, hogy elősegítse az elítélt személyek társadalmi beilleszkedését, lehetővé téve a bűncselekmény elkövetése miatt szabadságuktól megfosztott külföldiek számára, hogy büntetésüket saját társadalmukban töltsék le (lásd ebben az értelemben: Rauevicus ítélet, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 Ezenkívül egyes tagállamok – mint például a Németországi Szövetségi Köztársaság – lehetőséget biztosítanak arra, hogy a büntetőeljárás keretében történő jogsegélynyújtás a külföldön kiszabott büntetés végrehajtása formájában történjék.
- 40 Márpedig, amint azt a főtanácsnok az indítványának 50. pontjában hangsúlyozta, amennyiben valamely harmadik állam által szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából történő kiadatás iránti kérelemről van szó, a kiadatás alternatívájának minősülő, a megkeresett tagállamban állandó lakóhellyel rendelkező uniós polgár szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga gyakorlását kevésbé korlátozó intézkedés annak lehetőségében áll, hogy e büntetést e tagállam területén hajtsák végre.
- 41 Ezen túlmenően, amennyiben ez a lehetőség fennáll, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a büntetlenség veszélyének elkerülésére irányuló cél szempontjából összehasonlítható helyzetben vannak egyfelől a megkeresett tagállam állampolgárai, másfelől pedig más tagállamok azon állampolgárai, akik állandó lakóhellyel rendelkeznek a megkeresett tagállamban, és annak társadalmába bizonyos fokban beilleszkedtek (lásd ebben az értelemben: Rauevicus ítélet, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 42 Ilyen körülmények között az EUMSZ 18. és az EUMSZ 21. cikk megköveteli, hogy más tagállamok azon állampolgárai, akik a megkeresett tagállamban állandó lakóhellyel rendelkeznek, és akiket szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából egy harmadik állam kiadatási kérelme érint, büntetésüket a megkeresett tagállam területén ugyanolyan feltételek mellett tölthessék le, mint annak saját állampolgárai.
- 43 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indul ki, hogy a házastársával 2017 óta a Németországi Szövetségi Köztársaság területén élő és 2020 óta ott dolgozó S. M.-et olyan uniós polgárnak kell tekinteni, aki állandó jelleggel e tagállamban tartózkodik.

- 44 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság által a Bíróságnak szolgáltatott információk szerint a Bosznia-Hercegovinában S. M.-mel szemben kiszabott büntetés végrehajtása lehetséges német területen is. Az IRG 48. §-a és 57. §-ának (1) bekezdése értelmében ugyanis engedélyezett a valamely harmadik államban kiszabott büntetés német területen történő végrehajtása, amennyiben e harmadik állam abba beleegyezik.
- 45 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor arra hivatkozik, hogy a jelen ügyben e büntetés német területen való végrehajtása a Németországi Szövetségi Köztársaságot arra indítaná, hogy figyelmen kívül hagyja a megkeresett tagállam tekintetében az európai kiadatási egyezmény alapján fennálló kiadatási kötelezettségét.
- 46 E tekintetben rámutat, hogy az európai kiadatási egyezmény értelmében vett „állampolgárok” fogalom a Németországi Szövetségi Köztársaság tekintetében az ezen egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján tett nyilatkozatnak megfelelően kizárólag azokra a személyekre terjed ki, akik e tagállam állampolgárságával rendelkeznek. Ilyen körülmények között – a Raugevicius ítélet alapját képező ügytől eltérően – S. M. Bosznia-Hercegovinába történő kiadatásának a Németországi Szövetségi Köztársaság általi esetleges megtagadása ellentétes lenne e tagállamnak az említett egyezményből eredő kötelezettségeivel.
- 47 Harmadszor, e megfontolások fényében, miként arra a főtanácsnok az indítványának 32. pontjában rámutatott, a Bíróság által a Raugevicius ügyben kialakított ítélkezési gyakorlat az uniós polgár számára nem rögzített automatikus és feltétlen jogot arra, hogy ne adják ki az Unió területén kívülre.
- 48 Amint az a jelen ítélet 35–42. pontjában kifejtettekből kitűnik, amennyiben valamely nemzeti szabályozás – miként az alapügyben is – a megkeresett tagállam állampolgárai és az ott állandó lakóhellyel rendelkező uniós polgárok között eltérő bánásmódot vezet be azáltal, hogy csak az előbbieket kiadatását tiltja, e tagállam köteles aktívan keresni a kiadást helyettesítő olyan alternatív intézkedést, amely a harmadik állam által benyújtott kiadatási kérelem által érintett személyek számára kevésbé sérti az EUMSZ 18. és az EUMSZ 21. cikkből eredő jogok és szabadságok gyakorlását.
- 49 Ily módon, amennyiben a kiadatáshoz képest ilyen alternatív intézkedés alkalmazása – mint a jelen ügyben is – abban áll, hogy a megkeresett tagállamban állandó lakóhellyel rendelkező uniós polgárok a büntetésüket ebben a tagállamban ugyanolyan feltételek mellett tölthetik le, mint annak saját állampolgárai, de ezen alkalmazás feltétele a kiadás iránti kérelmet benyújtó harmadik állam beleegyezésének megszerzése, az EUMSZ 18. és az EUMSZ 21. cikk kötelezi a megkeresett tagállamot arra, hogy e beleegyezést aktívan kikérje. E célból a megkeresett tagállam köteles a büntetőügyekben folytatott minden olyan együttműködési és segítségnyújtási mechanizmust igénybe venni, amellyel az említett harmadik állammal fennálló kapcsolatai keretében rendelkezik.
- 50 Ha a kiadás iránti kérelmet benyújtó harmadik állam beleegyezik abba, hogy a szabadságvesztés-büntetést a megkeresett tagállam területén hajtsák végre, ez utóbbi tagállam engedélyezheti az említett kérelemmel érintett, a területén állandó lakóhellyel rendelkező uniós polgárok számára a büntetésüknek e területen való letöltését, és ezáltal számukra ugyanolyan bánásmód biztosítását, mint amelyben a kiadás terén a saját állampolgárait részesíti.

- 51 A Bíróság rendelkezésére bocsátott adatokból kitűnik, hogy ilyen esetben a kiadatás ezen alternatív intézkedésének alkalmazása lehetővé teheti a megkeresett tagállam számára azt is, hogy hatásköreit a kiadatás iránti kérelmet benyújtó harmadik állam tekintetében fennálló szerződéses kötelezettségeinek megfelelően gyakorolja. A kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében ugyanis az e harmadik állam által a kiadatás iránti kérelemmel érintett büntetésnek a megkeresett tagállam területén való végrehajtásához adott beleegyezés főszabály szerint feleslegessé teszi e kérelem végrehajtását.
- 52 Következésképpen abban az esetben, ha a jelen ügyben a Németországi Szövetségi Köztársaság megszerezné Bosznia-Hercegovina beleegyezését ahhoz, hogy S. M. az e harmadik államban kiszabott büntetést az említett uniós tagállam területén töltse le, az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk által megkövetelt, a kiadatás alternatívájának minősülő intézkedés alkalmazása nem vezetne szükségszerűen ahhoz, hogy a megkeresett állam az említett harmadik állam tekintetében megsérti az európai kiadatási egyezményből eredő kötelezettségeit, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 53 Ha viszont az említett harmadik állam – a jelen ítélet 49. pontjában említett mechanizmusok alkalmazása ellenére – nem adja beleegyezését ahhoz, hogy a szóban forgó szabadságvesztés-büntetés letöltése a megkeresett tagállam területén történjen, az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk által megkövetelt, a kiadatás alternatívájának minősülő intézkedés nem alkalmazható. Ebben az esetben e tagállam az ezen egyezmény alapján fennálló kötelezettségeinek megfelelően kiadhatja az érintett személyt, mivel a kiadatás megtagadása ebben az esetben nem tenné lehetővé e személy büntetlenül maradása veszélyének elkerülését.
- 54 Ugyanezen esetben az érintett személy kiadatása e cél eléréséhez szükséges és arányos intézkedésnek minősül, így a tagállamok területén az EUMSZ 21. cikk értelmében vett szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jognak az alapügyben szóban forgó korlátozása indokoltnak tűnik, tekintettel a jelen ítélet 35. és 36. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra.
- 55 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a megkeresett tagállamnak vizsgálnia kell, hogy a kiadatás nem fogja-e sérteni az Európai Unió Alapjogi Chartájában, és különösen annak 19. cikkében biztosított jogokat (Raugevicius ítélet, 49. pont; lásd még ebben az értelemben: 2020. április 2-i Ruska Federacija ítélet, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy:
- azt a tagállamot, amelyhez harmadik állam valamely másik tagállam olyan állampolgára szabadságvesztés büntetésének végrehajtása céljából történő kiadatása iránti kérelmet nyújt be, akinek állandó lakóhelye a megkeresett tagállamban található, amelynek nemzeti joga csak a saját állampolgárainak az Európai Unióból történő kiadatását tiltja, egyúttal a harmadik állam beleegyezéséhez kötve lehetővé teszi az ilyen büntetés végrehajtását a területén, e rendelkezések arra kötelezik, hogy aktívan keresse a megkereső harmadik állam beleegyezését, felhasználva a büntetőügyekben való együttműködés és segítségnyújtás valamennyi, az adott harmadik állammal fennálló kapcsolataiban rendelkezésre álló mechanizmusát;
 - az említett beleegyezés hiányában pedig e rendelkezésekkel nem ellentétes, ha ilyen körülmények között a megkeresett tagállam kiadja az uniós polgárt a nemzetközi

egyezményekből eredő kötelezettségeivel összhangban, feltéve, hogy a kiadatás nem sérti az Európai Unió Alapjogi Chartájában biztosított jogokat.

A költségekről

- 57 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 18. és az EUMSZ 21. cikket a következőképpen kell értelmezni:

- **azt a tagállamot, amelyhez harmadik állam valamely másik tagállam olyan állampolgára szabadságvesztés büntetésének végrehajtása céljából történő kiadatása iránti kérelmet nyújt be, akinek állandó lakóhelye a megkeresett tagállamban található, amelynek nemzeti joga csak a saját állampolgárainak az Európai Unióból történő kiadatását tiltja, egyúttal a harmadik állam beleegyezéséhez kötve lehetővé teszi az ilyen büntetés végrehajtását a területén, e rendelkezések arra kötelezik, hogy aktívan keresse a megkereső harmadik állam beleegyezését, felhasználva a büntetőügyekben való együttműködés és segítségnyújtás valamennyi, az adott harmadik állammal fennálló kapcsolataiban rendelkezésére álló mechanizmusát;**
- **az említett beleegyezés hiányában pedig e rendelkezésekkel nem ellentétes, ha ilyen körülmények között a megkeresett tagállam kiadja az uniós polgárt a nemzetközi egyezményekből eredő kötelezettségeivel összhangban, feltéve, hogy a kiadatás nem sérti az Európai Unió Alapjogi Chartájában biztosított jogokat.**

Aláírások